

ELŐTERJESZTÉS

Uraiújfalu Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 2025. március 13-i képviselő-testületi ülésére

Tárgy: Uraiújfalu Községi Önkormányzat 2025-2029. évekre vonatkozó gazdasági programjának elfogadása

Tisztelt Képviselő-testület!

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. § (5) bekezdése értelmében: A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el.

Ha a meglévő gazdasági program, fejlesztési terv az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.

Uraiújfalu Községi Önkormányzat Képviselő-testülete által elfogadott korábbi ciklus gazdasági programja lejárt, ezért a törvényi előírások szerint szükséges az új, legalább egy választási ciklusra szóló gazdasági program elfogadása.

Kérem a tisztelt képviselő-testületet az előterjesztett gazdasági program elfogadására.

Uraiújfalu, 2025. március 4.

Tisztelettel:

Keszei Jancsó Marietta
polgarmester

Határozati javaslat:

Uraiújfalu Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az Önkormányzat 2025-2029. évi időszakra vonatkozó gazdasági programját jelen határozat mellékletét képező tartalommal elfogadja.

Felelős: polgarmester

Határidő: folyamatos

***Uraiújfalu Községi
Önkormányzat
2024-2029. évi
gazdasági programja***

I.
BEVEZETÉS
A GAZDASÁGI PROGRAM CÉLJA

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. § (1) – (4) bekezdése előírja, hogy

„(1) A képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

(2) A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól.

(3) A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

(4) A gazdasági program, fejlesztési terv – a vármegyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban – tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.

Uraiújfalu Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a jövő iránt érzett felelőssége tudatában alapvető fontosságúnak tartja a község működésének és fejlesztésének folyamatosságát, ezért a lehetőségek és az igények számbavétele alapján alkotja meg gazdasági programját, mely az elért, meglévő eredmények megőrzésén túl tartós értékek megteremtésére törekszik.

A gazdasági program elkészítésének célja, hogy az önkormányzat képviselő-testülete egységes, előre meghatározott célrendszer szerint működjön és a lehetőségek figyelembe vétele mellett fejlődjön is.

A gazdasági program az önkormányzat részére helyi szinten határozza meg mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok figyelembevételével – a megyei térségi koncepciókhoz illeszkedve – az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják.

A fejlesztések megvalósítása érdekében takarékos gazdálkodást kívánunk folytatni, ám a források kiaknázása érdekében minden jelentősebb fejlesztés megvalósításához pályázati forrást is igénybe kívánunk venni.

A kötelező feladatok esetében a feladatfinanszírozási rendszerből származó források maximális hasznosítására törekszik önkormányzatunk.

A gazdasági program összeállítása során az alábbi szempontok kerültek figyelembe vételre:

- a képviselő-testület és a polgármester elképzelései
- a lakosság, az önszerveződő közösségek által megfogalmazott elképzelések, igények
- az Önkormányzat jelenlegi illetve várható pénzügyi helyzete

A képviselő-testület a jelen gazdasági programban meghatározottakat figyelembe veszi minden gazdasági jellegű, a gazdálkodásra, a település működtetésére, fejlesztésére vonatkozó döntésnél, különös tekintettel az éves költségvetési rendeletek elkészítése és összeállítása során.

E program keret jellegű, az elérendő célokat és a végrehajtásukhoz rendelhető eszközöket veszi számba. A program egy irányvonal, amely a gazdasági, közigazgatási, ágazati jogszabályi változásoknak megfelelően bővíthet, alakulhat. Nem biztos, hogy a programban szereplő feladatok teljes mértékben megvalósításra kerülnek, mint ahogy az sem, hogy nem valósul meg olyan feladat, amely nem szerepel a programban. Az elvégzendő feladatok megvalósítását a jogszabályi környezet, a pénzügyi lehetőségek, illetve a település lakóinak akarata nagyban befolyásolhatja.

A célok megvalósításakor a Képviselő-testületnek ügyelnie kell arra, hogy az egyes elképzelések úgy valósuljanak meg, hogy azok a legfőbb célként meghatározottakat segítsék és járuljanak hozzá a részcélok megvalósításához.

A jelen gazdasági programban meghatározott célok, elképzelések megvalósításához biztosítani kell a szükséges anyagi eszközöket.

Az anyagi eszközök megteremtéséhez nem elegendő az évről-évre keletkező források (pl. állami támogatás, helyi bevételek) megléte, hanem szükség van:

- a pályázati lehetőségek felkutatására és kiaknázására,
- az önkormányzat sajátosságaira támaszkodva új lehetőségek keresésére,
- a meglévő források nagyobb mértékű kihasználására.

II.

1. Uraiújfalu község gazdasági helyzetét befolyásoló körülmények

1.1. A Kormány gazdaságpolitikai célkitűzései

A 2025. évi költségvetési törvény alapján három fő terület lesz meghatározó az 1300 milliárdos önkormányzati költségvetési fejezetből 2025. évben:

- az egyik a pedagógus-béremelés folytatása, amely 52,3 milliárd forintos terhet jelent a fejezetnek.
- a polgármesteri illetmény és költség térítés emelése 34,3 milliárd forintba kerül; a 30 ezres lélekszám alatti önkormányzatok esetében a költségvetés jótáll az illetményemelésért, a 30 ezer fölötti településeknek viszont ki kell gazdálkodniuk azt.
- A szolidaritási hozzájárulás tekintetében az önkormányzati támogatás kiegészítése kerül előtérbe, amely az iparűzési adóerő-képességhez igazodik.

2025-ben a Versenyképes Járások fejlesztési támogatása országos szinten 65 milliárd forintot jelent, így a járássok háromnegyedében ez 250 millió forintos keretet eredményez.

2025. évtől a szolidaritási hozzájárulást fizető önkormányzatok helyi iparűzési adó bevételeit legfeljebb az előző év szintjén lehet tervezni, tekintettel a Kormány Versenyképes Járások Programjára.

A Versenyképes Járások Program lényege, hogy 2025. évtől kezdődően az a szolidaritási hozzájárulást teljesítő helyi önkormányzat, amelynek tárgyévi iparűzési adó bevétele meghaladja a tavalyi évit, a tárgyévi március 31-ig illetve szeptember 30-ig befolyó, illetve a tárgyévet megelőző évben március 31-ig és szeptember 30-ig befolyt helyi iparűzési adóbevétele közötti többletnek a tárgyévi és a tárgyévet megelőző szolidaritási hozzájárulás különbözetével korrigált összegét a Területfejlesztési Alap részére a május és november havi nettó finanszírozás keretében be kell fizetnie.

A Járási Területfejlesztési Alapra a járáson belüli önkormányzatok pályázhatnak. Ezzel a kormány célja az, hogy szisztematikusabb fejlesztéspolitika valósulhasson meg az uniós források és a Magyar Falu Program forrásaival együtt.

A részletszabályok jelen gazdasági program készítésekor még teljes mértékig nem ismertek, de az előzetes jogszabály-tervezet alapján az alábbi területeken lehet majd pályázni:

- a) térségi alpinfrastruktúra és elérhetőség fejlesztése,
- b) térségi közszolgáltatások fejlesztése,
- c) térségi gazdaságfejlesztés,
- d) településüzemeltetés

1.2. Uraiújfalu község gazdasági helyzete és a várható változások

1.2.1. A vagyoni helyzet

Az Önkormányzat vagyona a 2024. évi zárómérleg alapján 1.003.492.689.-Ft.

A vagyon összetételének alakulását az alábbi táblázat mutatja:

adatok Ft-ban

	2020.12.31	2021.12.31	2022.12.31	2023.12.31.	2024.12.31
A) Nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök (ebből)	769.195.446	756.646.320	829.889.658	897.609.598	874.220.043
I. Immateriális javak	172.216	46.296			
II. Tárgyi eszközök (ebből)	763.539.230	751.120.024	824.409.658	892.129. 598	868.740.043
- Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	757.322.991	744.998.386	808.685.351	874.413. 125	853.997.143
-					

Gépek, berendezések felszerelések, járművek	6.216.239	4.935.136	10.141.013	17.716.473	14.286.673
- beruházások, felújítások		1.186.502	5.583.294		456.227
III. Befektetett pénzügyi eszközök	5.480.000	5.480.000	5.480.000	5.480.000	5.480.000
IV. Koncesszióba, vagyonkezelésbe adott, eszközök					
B) Nemzeti vagyonba tartozó forgóeszközök, ebből					
I. Készletek					
II. Értékpapírok					
C) Pénzeszközök, ebből	51.157.819	153.058.375	103.486.984	51.334.211	88.014.876
I. Lekötött bankbetétek					
II. Pénztárak, csekkek, betétkönyvek	205.575	110.660	144.270	212.290	140.875
III. Forintszámlák	50.952.244	152.947.715	103.342.714	51 121 921	87 874 001
IV. Devizasámlák					
D) KÖVETELÉSK	42.827.994	38.598.905	39.093.301	40 842 224	41 144 770
E) EGYÉB SAJÁTOS ESZKÖZOLDALI ELSZÁMOLÁSOK	-880.000	-9.000	-85.000	-197 000	113.000
ESZKÖZÖK MINDÖSSZESEN	862.301.259	948.294.600	972.384.943	989.589.033	1.003.492.689

A vagyon a 2020. évi záró mérleghez viszonyítva 141.191.430.- Ft-os növekedést mutat.

Az Önkormányzat ingatlanvagyonának szerkezete 2024.12.31.-én a következő:

Ft-ban

Vagyonelem megnevezése	
Forgalomképtelen törzsvagyon (nem értékesíthető, nem terhelhető, a kötelező feladatok ellátását biztosító vagyon)	182.557.175
Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon (meghatározott feltételekkel értékesíthető, illetve megterhelhető vagyon)	609.016.487
Egyéb (forgalomképes vagyon, amely szabadon értékesíthető és megterhelhető)	56.062.232

Az egyes vagyonelem kategóriákba tartozó ingatlanok felsorolását az önkormányzat vagyonrendeletének melléklete tartalmazza

1.2.2. A pénzügyi helyzet

Az Önkormányzat pénzügyi, likviditási helyzetét az elmúlt 4 évben az alábbiak jellemezték:

Az Önkormányzatnak a fizetőképessége fenntartásához külön állami támogatást nem kellett igénybe vennie, és nem került sor sem működési, sem fejlesztési hitel felvételére, a pénzügyi egyensúly, a folyamatos likviditás biztosítva volt.

1.2.3. A költségvetés főbb szerkezete és a várható kiadások

Az Önkormányzat költségvetésének kiadási illetve bevételi főösszege 2020-2024 közötti időszakban az alábbiak szerint alakult:

2020. évben 228.481.317.- Ft.

2021. évben 359.664.177.- Ft.

2022. évben 439.314.405.- Ft.

2023. évben 376.058.788.- Ft.

2024. évben 269.188.460.- Ft.

Kiadások

A költségvetési működési kiadások az elmúlt 4 évben közel 70 %-al nőttek. Ezt a minimálbér és garantált bérminimum emelkedése, valamint az infláció és a forint árfolyamának gyengülése miatti dologi kiadás-emelkedés okozza. Mindezt takarékosabb, megfontoltabb gazdálkodással igyekeztünk ellensúlyozni.

Az önkormányzat kiemelt költségvetési kiadásainak tendenciája

Az önkormányzat működési kiadásainak tendenciája a költségvetési beszámolók szerint

Megnevezés	adatok e Ft-ban				
	2020. évi beszámoló	2021. évi beszámoló	2022. évi beszámoló	2023. évi beszámoló	2024. évi beszámoló
K1. Személyi juttatások	33.669.956	31.696.339	40.270.173	36.120.540	30.403.387
K2. Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	5.699.906	4.865.509	5.347.503	4.762.738	3.978.439
K3. Dologi kiadások	16.256.708	20.883.498	25.065.473	45.992.294	37.615.932
K4. Ellátottak pénzbeli juttatásai	1.265.000	1.040.000	750.000	1.220.102	1.687.449

K5. Egyéb működési célú kiadások	2.880.669	17.029.535	21.492.607	20.719.708	30.090.059
K6. Beruházások	1.694.928	7.968.440	10.524.389	13.679.350	518.548
K7. Felújítások	1.798.947	15.976.792	115.043.331	47.331.690	511.810
K8. Egyéb felhalmozási célú kiadások	320.414	616.800	516.800	595.787	271.034
Költségvetési kiadások összesen	63.595.528	100.076.913	219.010.276	170.422.209	105.076.658
Irányítószervi támogatás	110.998.241	107.875.025	116.926.257	149.933.737	173.052.278
Államháztartáson belüli megelőlegezés visszafizetése	2.599.540	4.007.200	4.100.883	5.022.219	5.344.705
Finanszírozási kiadások összesen	113.597.781	111.882.225	121.027.140	154.955.956	178.396.983
KIADÁSOK MINDÖSSZESEN	177.193.309	211.959.138	340.037.416	325.378.165	283.473.641

Bevételek

2013. évtől az állam az önkormányzatok részére, feladataik ellátásához feladatfinanszírozási rendszer keretében nyújt támogatást.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX törvény 117-118 §-ai alapján az Országgyűlés a helyi önkormányzat kötelezően ellátandó feladataihoz a feladatot meghatározó jogszabályban meghatározott közszolgáltatási szintnek megfelelő ellátásához feladatalapú támogatást biztosít vagy ellátásukhoz a feladat, a helyi szükségletek alapján jellemző mutatószámok, illetve a lakosságszám alapján nyújt támogatást.

Az önkormányzat éves szinten csak a kötelező feladatainak ellátására fordíthatja.

A támogatás mértékének meghatározásakor figyelembe vételre kerül:

- takarékos gazdálkodás
- az önkormányzat jogszabályon alapuló elvárt bevétele
- az önkormányzat tényleges saját bevétele.

A 2017. évi költségvetési törvény új elemmel egészítette ki az önkormányzatok finanszírozási rendszerét: bevezette a szolidaritási hozzájárulást, amelyet a magas egy lakosra jutó adóerő-képességgel rendelkező települések egy része teljesít a központi költségvetésnek.

A szolidaritási hozzájárulás az esélyegyenlőséget javítja, hiszen annak összege hozzájárul az alacsonyabb jövedelmi helyzetű önkormányzatok finanszírozásának javításához, továbbá más finanszírozási célok teljesítéséhez. Mértéke függvényyszerűen növekszik az egy lakosra jutó adóerő-képesség emelkedésével, teljesítése a nettó finanszírozás keretében történik.

2021 évig önkormányzatunknál a központi költségvetésben település üzemeltetéshez

kapcsolódó feladatellátásra (közvilágítás, köztemető fenntartása, közutak fenntartása, lakott külterületekkel kapcsolatos feladatokra, egyéb önkormányzati feladatok támogatására) biztosított támogatás a beszámítás miatt teljes egészében elvonásra került.2021. évtől a beszámítás megszűnt, azonban önkormányzatunkat szolidaritási hozzájárulás fizetési kötelezettség terheli. Ennek összege 2022-2025 között megduplázódott, 14 M Ft-ról 28 M Ft-ra nőtt.

A saját bevételek növelése területén szűk a mozgásterünk. A kormányzat a helyi adó bevételek növelésére ösztönzi az önkormányzatokat, de az adó neveit illetve mértékét a helyi sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez és az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodóan kell megállapítani.

2025. évtől kezdődően a Versenyképes Járások Program elindításával iparüzési adó bevételünk nem növekszik, a befolyt többletet be kell fizetnünk a Területfejlesztési Alapba, melyből pályázat útján van lehetőség támogatás elnyerésére.

Az önkormányzat kiemelt költségvetési bevételei alakulásának tendenciája

	adatok Ft-ban				
	2020. évi beszámoló	2021. évi beszámoló	2022. évi beszámoló	2023. évi beszámoló	2024. évi beszámoló
B1. Működési célú támogatások államháztartáson belülről	104.431.599	127.319.333	139.178.036	161.902.471	175.494.779
B2. Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	29.345.826	88.245.919	81.671.144		
B3. Közhatalmi bevételek	60.419.681	85.273.426	57.841.144	98.524.884	119.787.929
B4. Működési bevételek	6.788.753	4.525.426	6.826.910	9.513.342	12.565.138
B5. Felhalmozási bevételek	1.215.600	788.000	1.000.000	1.500.000	2.778.600
B6. Működési célú átvett pénzeszközök	533.486	151.325		52.000	
B7. Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	508.037	650.333	136.421	133.653	125.667
Költségvetési bevételek összesen	203.232.982	306.953.528	286.651.310	217.626.350	310.752.113
Előző évi költségvetési maradvány igénybevétele	17.981.063	48.027.936	147.481.589	99.117.702	50.710.817

Államháztartáson belüli megelőlegezés	4.007.200	4.100.883	5.022.219	5.344.705	5.765.817
Finanszírozási bevételek összesen	21.988.263	52.128.819	152.503.808	104.462.407	56.476.409
BEVÉTELEK MINDÖSSZESEN	225.221.245	359.082.347	439.155.118	376.088.757	267.228.522

Az alábbi táblázat mutatja a 2020-2024 években befolyt adóbevételeket:

adatok forintban

	2020	2021	2022	2023	2024
Iparüzési adó	60.372.735	82.210.576	57.769.199	98.047.562	119.741.360
Egyéb közhatalmi bevétel	46.946	62.850	45.600	477.322	46.569

III.

Az önkormányzat 2024-2029 időszakban végrehajtandó feladatai

a.) Helyzetelemzés

Az előző önkormányzati ciklust tekintve megállapítható, hogy sem az önkormányzat, sem pedig az intézményei működése nem került veszélybe, a stabilitást sikerült megőriznünk.

Az önkormányzat működését biztosító források évről-évre nagyon változó, sokszor előre tervezhetetlen, kiszámíthatatlan módon határozták meg az egyes években a gazdasági lehetőségeket.

Saját erőből csak nagyon kis lépésekkel tudtunk fejlesztéseket végrehajtani.

Folyamatos volt a pályázati lehetőségek kihasználása is, ezek többnyire a Magyar Falu Program keretében, illetve a TOP program keretében történtek.

b.) Célkitűzések a 2024-2029-es önkormányzati ciklusra

Uraiújfalu Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a 2024-2029 évekre a következő fejlesztési elképzeléseket határozza meg:

Településfejlesztési, karbantartási feladatok

- Az önkormányzati tulajdonú intézmények és egyéb középületek - állagromlásának megelőzése, felújítása, pályázati forrás bevonásával.
- Járdák, önkormányzati tulajdonú közutak felújítása, pályázati forrás bevonásával.
- Belterületi csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítésének folytatása

- Az uraiújfalui temetőben lévő ravatalozó felújítása, a temetőkben közvilágítás kiépítése.
- A települési közvilágítás modernizálása.
- A település közterületeinek és külterületeinek hulladéktól való megtisztítása közösségi összefogással, a települési környezet szépítése, virágosítás, parkosítás.

Köznevelés

A 2013. szeptember 1. óta az Önkormányzat fenntartásában működő Uraiújfalui Bezerédj Amália Óvoda folyamatos, színvonalas működésének biztosítása.

Minden lehetséges intézkedés megtétele a gyermeklétszám növelése céljából, elsősorban az intézmény vonzerejének növelése a környékbeli települések gyermekei számára.

Sport, kultúra, rendezvények támogatása

A képviselő-testület fontosnak tartja a helyi civil szervezetek- Uraiújfalu Sportegyesület Polgárőr és Tűzoltó Egyesület – valamint egyéb lakossági önszerveződések, továbbá a helyi művészeti - kulturális csoportok támogatását.

„Hagyomány – közösség – érték” címen a generációk közös aktív életének megszervezése, programok biztosítása az idősebb és a fiatalabb korosztály számára. Folyamatosan fejleszteni kell a könyvtári illetve közművelődési szolgáltatásokat.

Törekedni kell a település hagyományainak újra felfedezésére, a hagyományok ápolására, a település értékeinek bemutatására, színvonalas rendezvények szervezésére.

Munkahelyteremtés – az Önkormányzat saját bevételeinek növelése

Az önkormányzat saját bevételeinek növelése érdekében a vállalkozók betelepülésének elősegítése, szoros együttműködés a már településen működő cégekkel, fejlesztéseikhez hatékony segítségnyújtás az engedélyezési eljárások során, ezzel is hozzájárulva a munkahelyteremtő beruházások megvalósításához.

„Gondoskodó önkormányzat”

„Gondoskodó önkormányzat”-ként továbbra is minden korosztály részére támogatás biztosítása: a gyermekeket vállalók, az óvodás és iskoláskorúakat nevelők, az első lakásukat szerző fiatalok, az időskorúak illetve a különböző okok miatt segítségre szorulóknak részére egyaránt.

A rászorulóknak sárvári szakrendelése történő szervezett eljuttatásának megszervezése. A lakosság részére a helybeli hivatali ügyintézés lehetőségének fenntartása.

IV.

A program megvalósításának eszközzrendszere

A programban kitűzött fejlesztési elképzelések megvalósításához forrásokra van szükség.

A fejlesztésekhez szükséges pénz és külső támogatás csak stabil költségvetés mellett biztosítható.

Továbbra is keresni kell tehát azokat a lehetőségeket, amelyek a bevétel növelését, illetve minőségromlás nélküli kiadáscsökkenést eredményeznek illetve még nagyobb jelentősége lesz a pályázati forrásoknak.

Törekedni kell arra, hogy minél több pályázatot nyújtson be az önkormányzat a különböző elképzelések megvalósítása érdekében.

Egyes feladatok hatékonyabb megvalósítása érdekében pedig szorosabban együtt kell működni a szomszédos településekkel valamint a civil szervezetekkel.

Uraiújfalu Község Képviselő-testülete az Önkormányzat 2024-2029. évi időszakra vonatkozó gazdasági programját 24/2025.(III.13.) számú határozatával fogadta el.

Uraiújfalu, 2025. március 13.

Keszeiné Jancsó Marietta
polgármester